

Kreftvirus - hvor raskt blir man syk?

Spørsmål: Jeg har lest at livmorhalskreft skyldes et virus. Hvor raskt får man sykdommen etter å ha blitt smittet av viruset?

Svar: Du har rett i at livmorhalskreft skyldes et virus med betegnelsen hpv (humant papillomavirus). Man kjenner til cirka 100 ulike varianter av viruset. Hpv 16 er den hyppigste årsaken til kreft i livmorhalsen, skjeden, penis, endetarmen, tungen og mandlene. Om lag fem prosent av samtlige krefttilfeller i verden og ti prosent av all kreft hos kvinner, er forårsaket av hpv. Viruset overføres ved seksuell kontakt, deriblant samleie og munnsex.

Selv om hpv øker risikoen for å utvikle en rekke former for kreft, er det relativt et lite antall mennesker som rammes i forhold til hvor mange mennesker (cirka 70 prosent) som blir smittet med viruset i løpet av livet. Grunnen til at ikke flere får kreft er at immunforsvaret hos ni av ti personer klarer å kvitte seg med viruset i løpet av to år. Lykkes ikke kroppen med å utrydde viruset kan det etter hvert endre infiserte celler slik at de blir ondartete. Dette tar vanligvis 10-20 år.

Ettersom hpv er så utbredt i befolkningen er kvinner i aldergruppen 25-69 år anbefalt å få tatt en celleprøve fra livmorhalsen hvert tredje år slik at eventuelle tidlige tegn til sykdommen kan bli påvist før den rekker å utvikle seg.

Det finnes en vaksine (Gardasil) mot hpv. Vaksinen har siden høsten 2009 inngått i det offentlige vaksineprogrammet og blir tilbudt alle jenter det året de fyller 12 år. Uvaksinerte jenter og kvinner som er over 12 år kan be om å få satt den hos fastlegen sin men må betale vaksinen

selv. Den er godkjent for kvinner inntil 45 års alder og har vist seg å gi god beskyttelse selv om man har debutert seksuelt. Vaksinen beskytter også mot kjønnsvorter.